

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพและภาวะสุขภาพของเกษตรกร ตำบลบ้านนา อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดพิจิตร ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรกร

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพของเกษตรกร

ตอนที่ 3 ภาวะสุขภาพของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับพฤติกรรมสุขภาพของเกษตรกร

ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับภาวะสุขภาพของเกษตรกร

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรกร

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	84	60.43
หญิง	55	39.57
รวม	139	100.00
อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	11	7.91
31 – 40 ปี	30	21.58
41 – 50 ปี	55	39.57
51 ปีขึ้นไป	43	30.94
Mean = 46.06 S.D. = 8.84 Min = 26 ปี Max = 60 ปี		
รวม	139	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	74	53.24
มัธยมศึกษาตอนต้น	28	20.14
มัธยมศึกษาตอนปลาย	12	8.63
อนุปริญญา / เทียบเท่า	25	17.99
รวม	139	100.00
รายได้ (ต่อปี)		
ไม่เกิน 50,000 – 100,000 บาท	41	29.50
100,001 – 150,000 บาท	62	44.60
150,001 – 200,000 บาทขึ้นไป	36	25.40
Mean = 141,043.17 S.D. = 40,706.95 Min = 30,000 Max = 250,000		
รวม	139	100.00
การสูบบุหรี่		
ไม่เคยสูบ	75	53.96
สูบนาน ๆ ครั้ง	57	41.00
สูบเป็นประจำ	7	5.04
รวม	139	100.00
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		
ไม่ดื่ม	74	53.24
ดื่มเป็นบางครั้ง	63	45.32
ดื่มเป็นประจำ	2	1.44
รวม	139	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาประกอบอาชีพเกษตรกรรม		
ไม่เกิน 5 ปี	11	7.91
6 – 10 ปี	38	27.34
11 – 15 ปี	24	17.27
16 – 20 ปี	28	20.14
20 ปีขึ้นไป	38	27.34
รวม	139	100.00
พื้นที่ทำการเพาะปลูก		
ไม่เกิน 30 ไร่	19	13.67
31 – 40 ไร่	28	20.14
41 – 50 ไร่	28	20.14
51 ไร่ขึ้นไป	64	46.05
รวม	139	100.00
การได้รับความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันอันตรายจากสารเคมี		
ไม่เคย	107	76.98
เคย	32	23.02
รวม	139	100.00
การได้รับความรู้เกี่ยวกับเกษตรปลอดสารพิษ		
เคยได้รับความรู้	83	59.71
ไม่เคยได้รับความรู้	56	40.29
รวม	139	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แหล่งข้อมูลหรือคำแนะนำการเลือกใช้สารกำจัดศัตรูพืช		
เพื่อนบ้าน	71	51.08
ร้านค้า	54	38.85
เจ้าหน้าที่ทางการเกษตร	14	10.07
รวม	139	100.00
ผู้ทำหน้าที่ใช้สารกำจัดศัตรูพืชในพื้นที่การเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ฉีดพ่นเอง	120	86.33
บุคคลในครอบครัว	85	61.15
จ้างผู้อื่น	23	16.55
บุคคลอื่น ๆ	1	0.72
การจัดเก็บและทิ้งภาชนะบรรจุประเภทขวดแก้ว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
รวบรวมขาย	133	95.68
ฝัง	4	2.88
ทิ้งลงแม่น้ำลำคลอง	2	1.44
วิธีอื่น ๆ	2	1.44
การจัดเก็บและทิ้งขยะบรรจุประเภทพลาสติก/แกลลอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
รวบรวมขาย	137	98.56
เผา	2	1.44

ตาราง 3 (ต่อ)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การจัดเก็บและทิ้งภาชนะบรรจุประเภทกล่องกระดาษ		
รวบรวมขาย	137	98.56
เผา	2	1.44
วิธีอื่น ๆ	2	1.44
การได้รับการตรวจร่างกาย		
ไม่เคย	131	94.24
เคย	8	5.76
รวม	139	100.00
ค่าใช้จ่ายจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช (ต่อปี)		
ไม่เกิน 25,000 บาท	15	10.79
25,001 – 35,000 บาท	56	40.29
35,001 – 45,000 บาท	49	35.25
45,001 – 55,000 บาท	18	12.95
55,001 บาทขึ้นไป	1	0.72
รวม	139	100.00
ภาวะหนี้สิน		
มี	139	100.00
ไม่มี	0	0.00
รวม	139	100.00
ประเภทการใช้สิทธิในการรักษาพยาบาล		
บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้าสำหรับผู้มีรายได้น้อย	65	46.76
บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้าสำหรับประชาชนทั่วไป (30 บาทรักษาทุกโรค)	37	26.62
บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้าสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุข	22	15.82
สิทธิข้าราชการ	8	5.76
บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้าสำหรับผู้นำชุมชน	7	5.04
รวม	139	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วิธีการดูแลรักษาเมื่อเจ็บป่วย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
พบแพทย์แผนปัจจุบัน	121	87.10
ซื้อยากินเอง	110	71.1
พบแพทย์แผนไทย	15	10.79
การรักษาต่อเนื่อง		
รักษาต่อเนื่อง	81	58.27
รักษาไม่ต่อเนื่อง	58	41.73
รวม	139	100.00

จากตาราง 3 พบว่า เกษตรกร เป็นเพศชาย ร้อยละ 60.43 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 39.57 มีอายุเฉลี่ย 46.06 ปี โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 41 – 50 ปี ร้อยละ 39.57 รองลงมา 51 ปีขึ้นไป ร้อยละ 30.94 และ 31 – 40 ปี ร้อยละ 21.58 เกษตรกรที่มีอายุน้อยที่สุด คือ ไม่เกิน 30 ปี ร้อยละ 7.91 มีการศึกษา ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 53.74 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 20.14 และระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่า ร้อยละ 17.99 มีรายได้ต่อปีเฉลี่ย 141,043.17 บาท โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้ต่อปี อยู่ระหว่าง 100,001–150,000 บาท ร้อยละ 44.60 รองลงมาไม่เกิน 50,000–100,000 บาท ร้อยละ 29.50 และ 150,001–200,000 บาท ร้อยละ 25.40 เกษตรกรส่วนใหญ่ ไม่เคยสูบบุหรี่ ร้อยละ 53.96 รองลงมาสูบนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 41.00 และสูบเป็นประจำ ร้อยละ 5.04 ไม่ดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 53.24 รองลงมาดื่มเป็นบางครั้ง ร้อยละ 45.32 และดื่มเป็นประจำ ร้อยละ 1.44 มีระยะเวลาการประกอบอาชีพเกษตรกรรม 6 – 10 ปี และ 20 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 27.34 เท่ากัน รองลงมา 16 – 20 ปี ร้อยละ 20.14 และ 11 – 15 ปี ร้อยละ 17.27 เกษตรกรที่มี ระยะเวลาประกอบอาชีพน้อยที่สุดไม่เกิน 5 ปี ร้อยละ 7.91 มีพื้นที่ทำการเพาะปลูก 51 ไร่ขึ้นไป ร้อยละ 46.05 รองลงมา 31 – 40 ไร่ และ 41 - 50 ไร่ ร้อยละ 20.14 เท่ากัน เกษตรกรที่มีพื้นที่ เพาะปลูกน้อยที่สุดคือไม่เกิน 30 ไร่ ร้อยละ 13.67 เกษตรกร ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับ การปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายจากสารเคมี ร้อยละ 76.68 แต่เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับเกษตร ปลอดภัย ร้อยละ 59.71 โดยได้รับข้อมูลหรือคำแนะนำการเลือกใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช จากเพื่อนบ้าน มากที่สุด ร้อยละ 51.08 รองลงมา ร้านค้า ร้อยละ 38.85 และเจ้าหน้าที่ทางการ

เกษตร ร้อยละ 10.07 ผู้ทำหน้าที่ใช้สารกำจัดศัตรูพืชนั้น เกษตรกรส่วนใหญ่ฉีดพ่นสารเคมีด้วยตนเอง ร้อยละ 86.33 รองลงมาบุคคลในครอบครัว ร้อยละ 61.15 และจ้างผู้อื่น ร้อยละ 16.55 จัดเก็บและทิ้งภาชนะบรรจุ ประเภทขวดแก้ว ส่วนใหญ่รวบรวมขาย ร้อยละ 95.68 รองลงมาฝัง ร้อยละ 2.88 ทิ้งลงแม่น้ำลำคลอง และ วิธีอื่น ๆ ร้อยละ 1.44 เท่ากัน ไม่พบการใช้วิธีเผา ส่วนประเภทพลาสติก/แกลลอน ใช้วิธีรวบรวมขาย ร้อยละ 98.56 รองลงมาเผา ร้อยละ 1.44 ไม่พบการกำจัดด้วยการการใช้วิธีฝัง ทิ้งลงแม่น้ำลำคลองและวิธีอื่น ประเภทกล่องกระดาษ รวบรวมขายมากที่สุด ร้อยละ 98.56 รองลงมาเผา และวิธีอื่น ๆ ร้อยละ 1.44 เท่ากัน ไม่พบ การการกำจัดใช้วิธีฝัง ในการได้รับการตรวจร่างกายเกษตรกรส่วนใหญ่ ไม่เคยได้รับการตรวจร่างกายเพื่อหาสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ร้อยละ 94.24 รองลงมาเคยได้รับการตรวจร่างกาย ร้อยละ 5.76 ส่วนค่าใช้จ่ายจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่อปีเกษตรกรส่วนใหญ่เสียค่าใช้จ่ายต่อปี เป็นเงิน 25,001 – 35,000 บาท ร้อยละ 40.29 รองลงมา 35,001 – 45,000 บาท ร้อยละ 35.25 และ 45,001 – 55,000 บาท ร้อยละ 12.95 และเกษตรกรทุกคนมีภาวะหนี้สิน (ร้อยละ 100) สำหรับประเภทการใช้สิทธิในการรักษาพยาบาลของเกษตรกรนั้น เกษตรกรใช้บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้าสำหรับผู้มีรายได้น้อยมากที่สุด ร้อยละ 46.76 รองลงมาใช้บัตรประกัน สุขภาพถ้วนหน้าสำหรับประชาชนทั่วไป (30 บาทรักษาทุกโรค) ร้อยละ 26.62 เกษตรกรส่วนใหญ่มีวิธีการดูแลรักษาเมื่อเจ็บป่วย โดยวิธีพบแพทย์แผนปัจจุบัน ร้อยละ 87.10 รองลงมา ซื้อยากินเอง 71.1 และพบแพทย์แผนไทย ร้อยละ 10.79 และมีการรักษาต่อเนื่อง ร้อยละ 58.27 และรักษาไม่ต่อเนื่อง ร้อยละ 41.73

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามการปฏิบัติหรือวิธีที่ใช้

ในการป้องกันตนเองจากการสัมผัสสารกำจัดศัตรูพืช

การปฏิบัติหรือวิธีที่ใช้ในการ ป้องกันตนเองจากการสัมผัสสาร กำจัดศัตรูพืช	ความถี่ของการปฏิบัติ					
	ทุกครั้ง		บางครั้ง		ไม่เคย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. อ่านฉลากคู่มือการใช้จนเข้าใจ	135	97.12	0	0.00	4	2.88
2. ผสมสารตามที่ฉลากแนะนำ	137	98.56	0	0.00	2	1.44
3. ใช้ไม้ในการกรนหรือคลุก สารให้เข้ากัน	137	98.56	0	0.00	2	1.44
4. ยืนเหนือลมเมื่อพ่นสาร	137	98.56	2	1.44	0	0.00
5. ไม่ใช้ปากเป่าหรือดูดหัวฉีด ที่อุดตัน	135	97.12	2	1.44	2	1.44
6. ขณะสัมผัสสาร ไม่ดื่มน้ำ สูบบุหรี่หรือรับประทานอาหาร	137	98.56	1	0.72	1	0.72
7. ใส่ถุงมือยางยาวถึงข้อศอก	18	12.95	35	25.18	86	61.87
8. ใส่แว่นตาป้องกันดวงตามิดชิด	19	13.67	58	41.73	62	44.60
9. ใส่หมวกหรือโพกศีรษะเก็บ ผมมิดชิด	47	33.81	76	54.68	16	11.51
10. ใส่ที่ปิดปากปิดจมูก	112	80.58	26	18.71	1	0.72
11. ใส่รองเท้ามิดชิด	137	98.56	2	1.44	0	0.00
12. ใส่เสื้อแขนยาว	136	97.84	1	0.72	2	1.44
13. ใส่กางเกงขายาว	135	97.12	2	1.44	2	1.44
14. ชำระร่างกายทันทีหลังสัมผัส สารกำจัดศัตรูพืช	137	98.56	2	1.44	0	0.00

จากตาราง 4 พบว่า เกษตรกร มากกว่า ร้อยละ 80 ปฏิบัติเพื่อป้องกันการสัมผัสสาร
กำจัดศัตรูพืชทุกครั้งที่ฉีดพ่นสาร ยกเว้น เรื่องการใส่ถุงมือยางยาวถึงข้อศอก ปฏิบัติทุกครั้ง
เพียงร้อยละ 12.95 สำหรับการใส่แว่นป้องกันดวงตามิดชิดปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ 13.67
ส่วนการใส่หมวกหรือโพกศีรษะเก็บผมมิดชิดปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ 33.81

ตอนที่ 2 พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของเกษตรกร

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ
ของเกษตรกรในภาพรวมทุกด้าน

พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ จำแนกตามรายด้าน	\bar{X}	S.D.	ระดับ พฤติกรรม
การบริโภคอาหาร	2.90	0.31	ดี
การจัดการกับความเครียด	2.82	0.41	ดี
การพัฒนาทางจิตวิญญาณ	2.60	0.33	ดี
การมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	2.52	0.27	ดี
ความรับผิดชอบต่อสุขภาพ	2.51	0.23	ดี
กิจกรรมทางกาย	2.43	0.41	พอใช้
รวม	2.63	0.21	ดี

จากตาราง 5 พบว่า เกษตรกรมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้าน ส่วนใหญ่เกษตรกรมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพอยู่ในระดับดี ยกเว้นด้านกิจกรรมทางกายอยู่ในระดับพอใช้

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ
ด้านการบริโภคอาหารของเกษตรกร จำแนกเป็นรายข้อ

การบริโภคอาหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ พฤติกรรม
1. การรับประทานอาหารวันละ 3 มื้อ	3.58	0.77	ดีมาก
2. การรับประทานอาหาร 5 หมู่	3.55	0.80	ดีมาก
3. การหลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ	3.34	0.91	ดีมาก
4. การรับประทานข้าว 6-11 ทัพพี ในแต่ละวัน	3.08	0.78	ด
5. การรับประทานผักทุกวัน	3.01	0.82	ด
6. การดื่มเครื่องดื่มประเภท ชา กาแฟ ทุกวัน	2.96	0.78	ด
7. การ รับประทานอาหารตรงตามเวลา	2.85	0.68	ด
8. การดื่มนมวันละ 1-2 แก้ว	2.83	0.68	ด
9. การหลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารแปรรูป	2.81	0.83	ด
10. การรับประทานเนื้อสัตว์ สัตว์ปีก ปลา ถั่ว เม็ดแห้ง ไข่ทุกวัน	2.73	0.62	ด
11. การรับประทานผลไม้ทุกวัน	2.68	0.54	ด
12. การจำกัดบริโภคเกลือ น้ำปลาหรืออาหารที่มีรสเค็ม	2.62	0.64	ด
13. การเลือกรับประทานอาหารที่มีไขมันต่ำ (เช่น ปลา เนื้อสัตว์ไม่ติดมัน)	2.61	0.59	ด
14. การรับประทานอาหารที่ปรุงโดยวิธีการนี้ หรืออบมากกว่าวิธีการทอด	2.54	0.54	ด
15. การจำกัดการบริโภคน้ำตาลหรืออาหารที่มีรสหวาน	2.41	0.61	พอใช้
รวม	2.90	0.31	ด

จากตาราง 6 พบว่า โดยรวมเกษตรกรมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพด้านบริโภคอาหาร อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ยกเว้นในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้ อยู่ในระดับดีมาก คือ การรับประทานอาหารวันละ 3 มื้อ การรับประทานอาหาร 5 หมู่ และการหลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ และในประเด็น การจำกัดการบริโภคน้ำตาลหรืออาหารที่มีรสหวาน อยู่ในระดับพอใช้

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพด้านการจัดการกับความเครียดของเกษตรกร จำแนกเป็นรายข้อ

การจัดการกับความเครียด	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
1. การได้นอนหลับสนิทประมาณ 7 – 8 ชั่วโมงต่อวัน	3.38	0.72	ดีมาก
2. การจัดเวลาบางส่วนในแต่ละวัน เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เช่น ดูโทรทัศน์ ฟังเพลง	3.00	0.66	ดี
3. การปรึกษากับบุคคลอื่นเมื่อมีปัญหาหรือไม่สบายใจ	2.69	0.60	ดี
4. การยอมรับในสิ่งที่ตนเองไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้	2.65	0.55	ดี
5. การระงับอารมณ์ได้ เมื่อมีเรื่องที่ทำให้โกรธหรือหงุดหงิด	2.63	0.62	ดี
6. การนึกถึงแต่สิ่งที่ดีงาม มองโลกในแง่ดี	2.55	0.54	ดี
รวม	2.82	0.41	ดี

จากตาราง 7 พบว่า โดยรวมเกษตรกรมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพด้านการจัดการกับความเครียดอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ยกเว้นในประเด็นการได้นอนหลับสนิทประมาณ 7 – 8 ชั่วโมง อยู่ในระดับดีมาก

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ
ด้านการพัฒนาทางจิตวิญญาณของเกษตรกร จำแนกเป็นรายชื่อ

การพัฒนาทางจิตวิญญาณ	\bar{X}	S.D.	ระดับ พฤติกรรม
1. การให้ภัยกับบุคคลอื่นหรือเหตุการณ์ที่ เกิดขึ้น เมื่อมีเรื่องขัดแย้งหรือไม่สบายใจ	2.93	0.67	ดี
2. การดำเนินชีวิตโดยยึดหลักคำสอนของศาสนา	2.76	0.52	ดี
3. การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรมที่ยึดถือ	2.67	0.57	ดี
4. การอุทิศตน เวลา และความสามารถเพื่อสร้าง ประโยชน์ให้กับผู้อื่น เช่น การพัฒนาดูแลหมู่บ้าน	2.55	0.51	ดี
5. การดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงสำหรับการ บริโภคและการแบ่งปันให้ญาติพี่น้องเพื่อนบ้าน และการทำบุญ	2.45	0.58	พอใช้
6. การมีเวลาพักผ่อนฟังธรรม	2.42	0.54	พอใช้
7. การสวดมนต์ ภาวนา สมน้ำเสมอ	2.40	0.51	พอใช้
รวม	2.60	0.33	ดี

จากตาราง 8 โดยรวมเกษตรกร มีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพด้านการพัฒนาทาง
จิตวิญญาณอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ยกเว้นในประเด็นต่าง ๆ
ต่อไปนี้ อยู่ในระดับพอใช้ คือ ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงสำหรับการบริโภคและการแบ่งปันให้ญาติ
พี่น้องเพื่อนบ้านและการทำบุญ การมีเวลาพักผ่อนฟังธรรม และการสวดมนต์ ภาวนา สมน้ำเสมอ

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ

ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ของเกษตรกร จำแนกเป็นรายข้อ

การมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
1. การ แสดงความห่วงใย ความรัก ความอบอุ่น ต่อ ผู้อื่น	2.73	0.45	ดี
2. การยอมรับการแสดง ความห่วงใย และ ความอบอุ่นจากผู้อื่น	2.70	0.46	ดี
3. การปรึกษาปัญหา คับข้องใจกับบุคคลใกล้เคียง	2.55	0.54	ดี
4. การรักษาสัมพันธภาพและให้ความสำคัญกับ การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น	2.53	0.52	ดี
5. การมีเวลาอยู่กับเพื่อน หรือ ครอบครัว	2.51	0.50	ดี
6. การรับฟังการตักเตือนจากบุคคลที่ใกล้ขีด	2.50	0.57	พอใช้
7. การยกย่องชมเชยในความสำเร็จของผู้อื่น	2.48	0.53	พอใช้
8. การเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มหรือ ชมรมต่าง ๆ	2.36	0.52	พอใช้
9. การขจัดความขัดแย้งกับผู้อื่นโดยการพูดคุย และประนีประนอม	2.33	0.49	พอใช้
รวม	2.52	0.27	ดี

จากตาราง 9 โดยรวมเกษตรกรมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพด้านการสัมพันธภาพระหว่างบุคคล อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ยกเว้นในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้ อยู่ในระดับพอใช้ คือ การรับฟังการตักเตือนจากบุคคลที่ใกล้ ขีด การยกย่องชมเชยในความสำเร็จของผู้อื่น การเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มหรือชมรมต่าง ๆ และการขจัดความขัดแย้งกับผู้อื่นโดยการพูดคุยและประนีประนอม

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ
ด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพของเกษตรกร จำแนกเป็นรายข้อ

ความรับผิดชอบต่อสุขภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับ พฤติกรรม
1. การศึกษาสรรพคุณและวิธีการใช้ยาที่ถูกต้อง ก่อนรับประทาน	3.70	0.74	ดีมาก
2. การหาความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองจากสื่อ ต่าง ๆ เช่น หนังสือ โทรทัศน์ฯ	3.10	0.82	ดี
3. การดื่มน้ำอย่างน้อยวันละ 6-8 แก้ว	2.81	0.79	ดี
4. การสังเกตและตรวจความผิดปกติของร่างกาย ด้วยตนเอง เช่น สุขภาพ ฟัน เต้านมฯ	2.13	0.59	พอใช้
5. การตรวจสุขภาพประจำปี	1.97	0.40	พอใช้
6. การซักถามข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพที่ดี ของตนเองเพิ่มเติมจากแพทย์/พยาบาล/เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข	1.96	0.52	พอใช้
7. การตรวจสุขภาพในช่องปาก	1.89	0.41	พอใช้
รวม	2.51	0.23	ดี

จากตาราง 10 พบว่า โดยรวมเกษตรกรมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพด้านความ
รับผิดชอบต่อสุขภาพ อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ ยกเว้นใน
ประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้ อยู่ในระดับดี คือ การหาความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองจากสื่อต่าง ๆ เช่น
หนังสือ โทรทัศน์ฯ และการดื่มน้ำอย่างน้อยวันละ 6-8 แก้ว และในประเด็น การศึกษาสรรพคุณ
วิธีการใช้ยาที่ถูกต้องก่อนรับประทาน อยู่ในระดับดีมาก

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ
ด้านกิจกรรมทางกายของเกษตรกร จำแนกเป็นรายข้อ

กิจกรรมทางกาย	\bar{X}	S.D.	ระดับ พฤติกรรม
1. การออกกำลังกายก่อนหรือหลังรับประทานอาหาร ไม่น้อยกว่า 30 นาที	2.49	0.62	พอใช้
2. การออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา จนรู้สึกเหนื่อยหรือมีเหงื่อออก	2.44	0.65	พอใช้
3. การออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา	2.42	0.60	พอใช้
4. การออกกำลังกายหรือเล่นกีฬานานติดต่อกันอย่างน้อยครั้งละ 20 นาที สัปดาห์ละ 3 ครั้ง (เช่น การเดินเร็ว การขี่จักรยาน การเต้นแอโรบิค การรำไม้พลอง	2.36	0.67	พอใช้
รวม	2.43	0.41	พอใช้

จากตาราง 11 พบว่า เกษตรกรมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพด้านกิจกรรมทางกายโดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับพอใช้ทุกข้อ

ตอนที่ 3 ภาวะสุขภาพของเกษตรกร

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะสุขภาพของเกษตรกร
ในภาพรวมทุกมิติ

ภาวะสุขภาพจำแนกตามมิติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ภาวะสุขภาพ
ด้านร่างกาย	2.88	0.08	ดี
ด้านจิตวิญญาณ	2.01	0.20	ปานกลาง
ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม	1.99	0.20	ปานกลาง
ด้านจิตใจ	1.12	0.17	ไม่ดี
รวม	2.00	0.09	ปานกลาง

จากตาราง 12 พบว่า เกษตรกรมีภาวะสุขภาพโดยรวมทุกมิติ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นมิติทางด้านร่างกายอยู่ในระดับดี และมิติทางด้านจิตใจอยู่ในระดับไม่ดี

1. มิติด้านร่างกาย

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของภาวะสุขภาพในมิติด้าน
ร่างกายของเกษตรกร จำแนกตามระบบ

มิติด้านร่างกาย	\bar{X}	S.D.	ระดับของภาวะ สุขภาพ
1. สุขภาพระบบต่อมต่าง ๆ	2.99	0.12	ดี
2. สุขภาพระบบผิวหนัง	2.94	0.25	ดี
3. สุขภาพระบบตา	2.91	0.28	ดี
4. สุขภาพระบบความดันทานต่อสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	2.85	0.19	ดี
5. สุขภาพระบบกล้ามเนื้อ	2.69	0.49	ดี
6. สุขภาพระบบทางเดินหายใจ	2.62	0.52	ดี
7. สุขภาพระบบประสาทส่วนกลาง	2.55	0.50	ดี
รวม	2.79	0.08	ดี

จากตาราง 13 พบว่า โดยรวมเกษตรกร มีภาวะสุขภาพในมิติด้านร่างกายอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาตามระบบ อยู่ในระดับดีทุกระบบ

2. มิติด้านจิตวิญญาณ

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของภาวะสุขภาพในมิติด้านจิตวิญญาณของเกษตรกร จำแนกตามระบบ

มิติด้านจิตวิญญาณ	\bar{X}	S.D.	ระดับภาวะสุขภาพ
1. ความหวังจากรายได้ทางเกษตรกรรม	2.21	0.41	ปานกลาง
2. ความรู้สึกต่อประเพณีลงแขกเกี่ยวข้าว	2.13	0.41	ปานกลาง
3. ความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม	2.13	0.40	ปานกลาง
4. ความยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนาและร่วมกิจกรรมทางศาสนา	2.04	0.25	ปานกลาง
5. การร่วมทำบุญ บริจาคทาน	1.87	0.67	ปานกลาง
6. ความพึงพอใจต่อภาวะเศรษฐกิจและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและครอบครัว	1.87	0.34	ปานกลาง
7. อาชีพเกษตรกรรมทำให้มีรายได้และมีปัจจัยในการทำบุญและทำทาน	1.84	0.40	ปานกลาง
รวม	2.01	0.20	ปานกลาง

จากตาราง 14 พบว่า โดยรวมเกษตรกรมีภาวะสุขภาพในมิติด้านจิตวิญญาณ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามระบบ อยู่ในระดับปานกลางทุกระบบ

3. มิติด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของภาวะสุขภาพในมิติด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมของเกษตรกร จำแนกตามระบบ

มิติด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ภาวะสุขภาพ
1. คนในครอบครัวอยู่กันอย่างพร้อมหน้า	2.32	0.48	ปานกลาง
2. มีภาระหนี้สินจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น	2.17	0.48	ปานกลาง
3. พี่และสัตว์เช่น ปลา กบ สหรัยน้ำ ลดลงจากการนำสารเคมีกำจัดศัตรูพืชมาใช้ใน การเกษตร	2.17	0.37	ปานกลาง
4. คนในครอบครัวมีเวลาดูแลกันและกัน	2.13	0.36	ปานกลาง
5. เวลาในการดูแลเอาใจใส่ใกล้ชิดลูกหลาน	2.00	0.12	ปานกลาง
6. การไปมาหาสู่กันหรือการร่วมกิจกรรมในหมู่ เครือญาติ เพื่อนบ้าน และชุมชน	1.99	0.21	ปานกลาง
7. ชุมชนมีความสามัคคีป้องกัน	1.98	0.19	ปานกลาง
8. คนในชุมชนมีความเป็นอยู่แบบพึ่งพากัน	1.94	0.28	ปานกลาง
9. ความขัดแย้งและการทะเลาะกัน ในครอบครัวจากรายได้ไม่เพียงพอ	1.65	0.67	ไม่ดี
10. ลูกหลานได้มีโอกาสเรียนรู้วิธีการ เกษตรกรรมสืบต่อจากบรรพบุรุษ	1.53	0.28	ไม่ดี
รวม	1.99	0.20	ปานกลาง

จากตาราง 15 พบว่า โดยรวมเกษตรกรมีภาวะสุขภาพในมิติด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามระบบ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นในประเด็น ความขัดแย้งและการทะเลาะกันในครอบครัวจากรายได้ไม่เพียงพอ และลูกหลานได้มีโอกาสเรียนรู้ วิธีการเกษตรกรรมสืบต่อจากบรรพบุรุษมีภาวะสุขภาพในมิติทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม อยู่ใน ระดับไม่ดี

4. มิติด้านจิตใจ

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของภาวะสุขภาพในมิติด้านจิตใจ
ของเกษตรกร จำแนกตามระบบ

มิติด้านจิตใจ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ภาวะ สุขภาพ
1. ความรู้สึกต่อการได้ผลผลิตและรายได้เพิ่มขึ้น	1.45	0.48	ไม่ดี
2. ความรู้สึกต่อการใช้เวลาที่เหมาะสมระหว่างวัน	1.27	0.50	ไม่ดี
3. ความรู้สึกเมื่อบุคคลในครอบครัวเจ็บป่วย	1.17	0.48	ไม่ดี
4. ความรู้สึกต่อความมั่นคงในชีวิต	1.05	0.42	ไม่ดี
5. ความรู้สึกต่อรายได้ในการเกษตรกรรม	1.00	0.37	ไม่ดี
6. ความรู้สึกต่อเศรษฐกิจในครอบครัว	0.96	0.35	ไม่ดี
7. ความรู้สึกต่อการประกอบอาชีพ	0.96	0.35	ไม่ดี
8. ความรู้สึกถึงอันตรายของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่อตนเอง และผู้อื่น	0.95	0.34	ไม่ดี
9. ความรู้สึกต่อรายจ่ายที่ใช้ในการเกษตรกรรม	0.91	0.28	ไม่ดี
10. ความรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญต่อครอบครัวและสังคม	0.91	0.29	ไม่ดี
11. ความรู้สึกต่อความเป็นอยู่ของตนเองและครอบครัว	0.84	0.15	ไม่ดี
รวม	1.04	0.17	ไม่ดี

จากตาราง 16 พบว่า โดยรวมเกษตรกรมีภาวะสุขภาพในมิติด้านจิตใจอยู่ในระดับไม่ดี
เมื่อพิจารณาตามระบบ อยู่ในระดับไม่ดีทุกระบบ

**ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ
ของเกษตรกร**

**ตาราง 17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ
ด้านการบริโภคอาหารของเกษตรกร**

คุณลักษณะส่วนบุคคล	ระดับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ด้านการบริโภคอาหาร		
	Pearson's R	Std. Error	Sig.
อายุ	0.102	0.082	0.232
ระดับการศึกษา	-0.036	0.088	0.671
รายได้	0.004	0.075	0.962

จากตาราง 17 พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพด้านการบริโภคอาหารของเกษตรกร

**ตาราง 18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ
ด้านการจัดการกับความเครียดของเกษตรกร**

คุณลักษณะส่วนบุคคล	ระดับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ด้านการจัดการกับความเครียด		
	Pearson's R	Std. Error	Sig.
อายุ	-0.019	0.076	0.828
ระดับการศึกษา	0.086	0.074	0.312
รายได้	0.018	0.094	0.834

จากตาราง 18 พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพด้านการจัดการกับความเครียดของเกษตรกร

ตาราง 19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ
ด้านการพัฒนาทางจิตวิญญาณของเกษตรกร

คุณลักษณะส่วนบุคคล	ระดับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ด้านการพัฒนาทางจิตวิญญาณ		
	Pearson's R	Std. Error	Sig.
อายุ	-0.002	0.076	0.977
ระดับการศึกษา	-0.159	0.101	0.062
รายได้	-0.083	0.089	0.329

จากตาราง 19 พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพด้านการพัฒนาทางจิตวิญญาณของเกษตรกร

ตาราง 20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ
ด้านการมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของเกษตรกร

คุณลักษณะส่วนบุคคล	ระดับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ด้านการมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล		
	Pearson's R	Std. Error	Sig.
อายุ	0.094	0.088	0.270
ระดับการศึกษา	-0.070	0.089	0.411
รายได้	0.137	0.085	0.108

จากตาราง 20 พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพด้านการมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของเกษตรกร

ตาราง 21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ
ด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพของเกษตรกร

คุณลักษณะส่วนบุคคล	ระดับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพ		
	Pearson's R	Std. Error	Sig.
อายุ	0.099	0.095	0.248
ระดับการศึกษา	-0.117	0.086	0.170
รายได้	0.119	0.077	0.163

จากตาราง 21 พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ
ด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพของเกษตรกร

ตาราง 22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ
ด้านกิจกรรมทางกายของเกษตรกร

คุณลักษณะส่วนบุคคล	ระดับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ด้านกิจกรรมทางกาย		
	Pearson's R	Std. Error	Sig.
อายุ	0.049	0.092	0.567
ระดับการศึกษา	-0.108	0.093	0.208
รายได้	0.101	0.088	0.236

จากตาราง 22 พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริม
สุขภาพด้านกิจกรรมทางกายของเกษตรกร

ตาราง 23 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ
รวมทุกด้านของเกษตรกร

คุณลักษณะส่วนบุคคล	ระดับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ รวมทุกด้าน		
	Pearson's R	Std. Error	Sig.
อายุ	0.174	0.097	0.040*
ระดับการศึกษา	-0.107	0.089	0.210
รายได้	0.141	0.073	0.098

จากตาราง 23 พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพรวมทุกด้าน
ของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 นอกนั้นไม่มีความสัมพันธ์

ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับภาวะสุขภาพของเกษตรกร

ตาราง 24 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับภาวะสุขภาพ
ในมิติด้านจิตวิญญาณของเกษตรกร

คุณลักษณะส่วนบุคคล	ระดับภาวะสุขภาพในมิติทางด้านมิติ ทางด้านจิตวิญญาณ		
	Pearson's R	Std. Error	Sig.
อายุ	0.070	0.100	0.414
ระดับการศึกษา	-0.025	0.088	0.769
รายได้	0.043	0.081	0.618

จากตาราง 24 พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพในมิติ
ทางด้านจิตวิญญาณของเกษตรกร

ตาราง 25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับภาวะสุขภาพในมิติด้าน
สังคม และสิ่งแวดล้อมของเกษตรกร

คุณลักษณะส่วนบุคคล	ระดับภาวะสุขภาพในมิติทางด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม		
	Pearson's R	Std. Error	Sig.
อายุ	0.070	0.100	0.414
ระดับการศึกษา	-0.025	0.088	0.769
รายได้	0.043	0.081	0.618

จากตาราง 25 พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพในมิติ
ทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของเกษตรกร

ตาราง 26 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับภาวะสุขภาพในมิติ
ด้านจิตใจของเกษตรกร

คุณลักษณะส่วนบุคคล	ระดับภาวะสุขภาพในมิติทางด้านจิตใจ		
	Pearson's R	Std. Error	Sig.
อายุ	0.006	0.008	0.944
ระดับการศึกษา	-0.013	0.009	0.883
รายได้	0.006	0.008	0.942

จากตาราง 26 พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพในมิติ
ทางด้านจิตใจของเกษตรกร